

Praha 28.6.2004

42

Činnost radiační onkologie, klinické onkologie v České republice v roce 2003

Jedním z nejzávažnějších onemocnění jsou zhoubné novotvary. Česká republika patří ve srovnání se světem k zemím s vysokým výskytem novotvarů. Obor radiační a klinické onkologie významně ovlivňuje léčbu a přežívání pacientů. Tato Aktuální informace podává přehled o činnosti těchto oborů.

Výkaz A (MZ) 1-01 je podkladem pro zpracování dat o činnosti radiační a klinické onkologie. Roční výkaz vyplňuje každé samostatné oddělení (pracoviště) klinické onkologie a radioterapeutické oddělení včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů byla velmi dobrá (100%).

Na 89 samostatných odděleních (pracovištích) klinické onkologie a 39 radioterapeutických odděleních pracovalo 256,72 lékařů a 654,74 středních zdravotnických pracovníků (přepočtený počet, včetně smluvních pracovníků). Rozdělení lékařů (fyzických osob) podle atestací: s I. atestací v oboru radioterapie pracovalo 71 lékařů, se II. atestací v oboru radioterapie 98 lékařů, s atestací v oboru klinická onkologie (samostatně bez radioterapie) pracovalo 103 lékařů, s I. atestací v oboru radioterapie a s atestací v oboru klinická onkologie 39 lékařů, se II. atestací v oboru radioterapie a s atestací v oboru klinická onkologie pracovalo 41 lékařů. Nejvíce oddělení (pracovišť) klinické onkologie bylo ve Středočeském kraji (15) a nejvíce oddělení radiační onkologie bylo v kraji Hlavní město Praha (6).

V roce 2003 došlo k vzestupu počtu ošetření - vyšetření: 1 326 811 ošetření - vyšetření proti 1 105 187 v roce 2002. Velký vzestup v počtu ošetření - vyšetření je v kraji Hlavní město Praha. Na vzestupu se podílí to, že zde jsou ošetřováni pacienti nejen z tohoto kraje, ale i z ostatních krajů celé republiky (hlavně jižní Čechy, střední Čechy). Promítl se zde ještě důsledek povodní. (Vzestup je nejen v ošetření - vyšetření, ale i v léčených a nově přijatých nemocných).

Počet léčených pacientů s nádorovým onemocněním (zhoubným i nezhoubným) a s nenádorovým onemocněním - nově přijatých i již dříve léčených byl 240 169, v roce 2002 byl 203 077. V přepočtu na 100 000 obyvatel to bylo 2 354,2 v roce 2003 a 1 990,8 v roce 2002. Zářením bylo léčeno 62 411 pacientů, chemoterapií 73 555 pacientů a jiná terapie (např. hormonální, imunoterapie, hypertermie) byla aplikována u 114 814 pacientů.

Počet nově přijatých s nádorovým onemocněním (zhoubným i nezhoubným) k léčbě byl 51 447 (v roce 2002 byl 51 838), terapii zářením podstoupilo 21 062 pacientů, chemoterapii 21 620 pacientů a jinou terapii 13 994 pacientů.

S nenádorovým onemocněním bylo nově přijato k léčbě 39 245 pacientů (v roce 2002 to bylo 34 888 pacientů), terapii zářením prodělalo 24 824 pacientů a jinou terapii 14 445 pacientů.

Provedli jsme porovnání údajů ze sledovaných výkazů s předběžnými údaji NOR - v počtu hlášených onemocnění u osob žijících k 31.12.2002 (bez dg. C44) je předběžně na 1. místě kraj Hlavní město Praha, dále Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj. Porovnání není zcela vypovídající, protože na výkazech jsou sledovány i nezahobné novotvary, které v NOR sledovány nejsou.

Vybavení přístroji pro diagnostiku a léčbu závisí nejen na velikosti kraje, ale i na typech nemocnic v kraji. Celkem bylo v ČR v tomto oboru 22 rtg terapeutických přístrojů, 26 radionuklidových ozařovačů Co60, 16 radionuklidových ozařovačů Cs137, lineárních urychlovačů s jednou energií X bylo 7, s více energiemi X a elektrony bylo 15, 1 betatron, 15 rtg simulátorů, 4 CT simulátory, 43 systémů pro plánování léčby, automatických - AFL přístrojů pro brachyterapii s LDR/MDR bylo 7 a s HDR bylo 11, plánovacích CT bylo 5. Nejvíce pacientů bylo ozařováno lineárními urychlovači s více energiemi X a elektrony - 31 219 pacientů (v roce 2002 to bylo 35 158 pacientů). Nejvíce výkonů na 1 přístroj při terapii protinádorové bylo vykázáno u lineárních urychlovačů s 1 energií X - 35 801 výkonů na 1 přístroj (v roce 2002 to bylo 32 299 výkonů na 1 přístroj), při terapii nenádorové to bylo u rtg terapeutických přístrojů - 5 759 výkonů na 1 přístroj (v roce 2002 to bylo 4 453 výkonů na 1 přístroj).

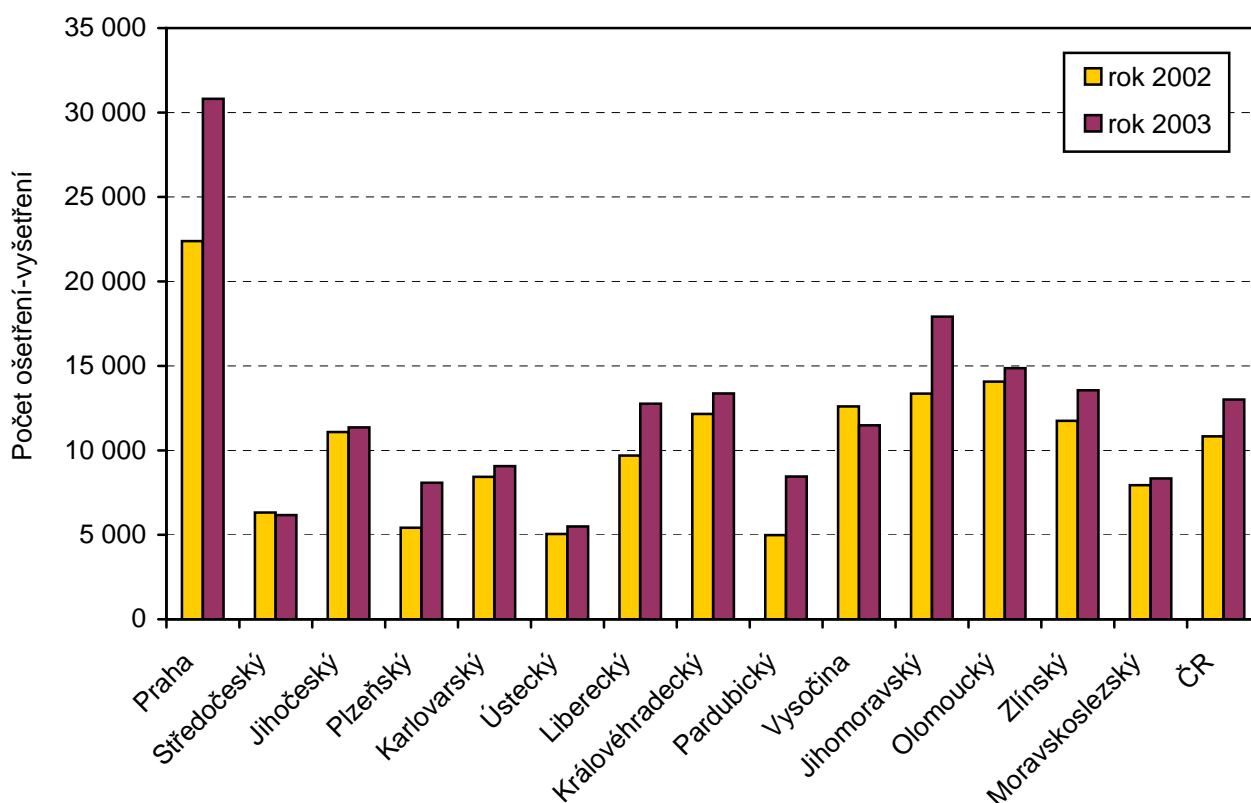
Brachyterapie byla prováděná u 2 474 pacientů (v roce 2003 u 2 143 pacientů).

Vypracovala: MUDr. Jana Ajmová

**Počet ambulantních ošetření - vyšetření
v oboru radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		ze sl. 1 dispenzární vyšetření	
	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003
Praha	259 493	357 978	88 830	104 255
Středočeský	71 169	69 779	24 313	25 140
Jihočeský	69 282	71 011	28 928	33 956
Plzeňský	29 786	44 408	7 843	15 423
Karlovarský	25 611	27 558	17 346	14 525
Ústecký	41 360	45 070	23 682	18 545
Liberecký	41 431	54 524	9 703	11 932
Královéhradecký	66 681	73 237	49 309	52 885
Pardubický	25 243	42 805	8 623	14 404
Vysočina	65 274	59 455	21 006	19 241
Jihomoravský	150 025	200 952	43 551	46 558
Olomoucký	89 681	94 560	60 321	64 918
Zlínský	69 717	80 294	32 638	32 814
Moravskoslezský	100 434	105 180	55 439	48 355
ČR	1 105 187	1 326 811	471 532	502 951

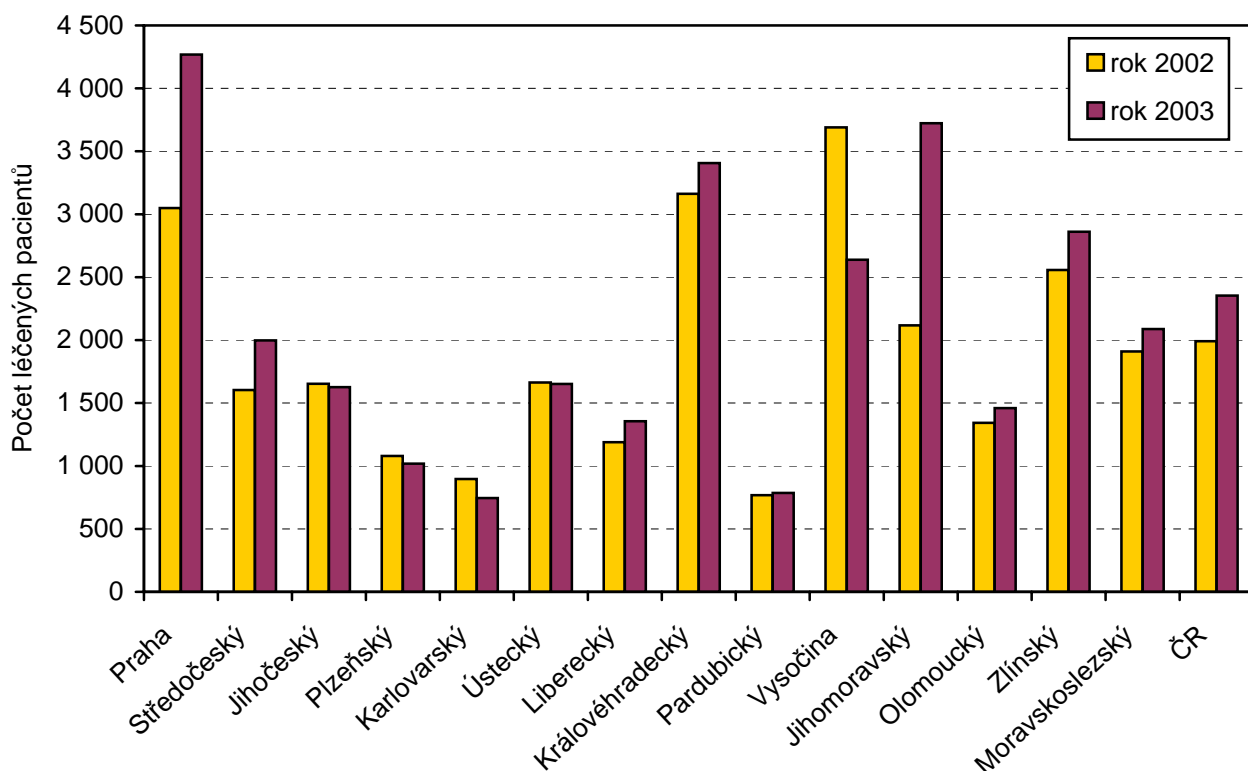
Počet ambulantních ošetření - vyšetření na 100 000 obyvatel

**Počet léčených pacientů pro nádorová (zhoubná i nezhoubná)
a nenádorová onemocnění - obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003
Praha	35 332	49 592	11 019	11 171	11 403	13 058	16 890	29 453
Středočeský	18 050	22 608	6 613	7 139	9 308	10 313	2 625	5 209
Jihočeský	10 330	10 163	2 708	2 929	4 302	4 749	5 915	5 700
Plzeňský	5 934	5 592	3 167	2 769	1 843	1 270	1 518	1 558
Karlovarský	2 723	2 265	1 028	754	1 186	959	640	589
Ústecký	13 627	13 539	4 334	4 603	7 791	7 488	1 970	2 801
Liberecký	5 079	5 790	2 763	3 088	1 248	1 464	1 234	1 257
Královéhradecký	17 349	18 661	5 939	6 330	6 582	6 788	4 828	5 572
Pardubický	3 891	3 982	1 721	1 453	2 011	1 928	690	639
Vysočina	19 112	13 655	10 389	4 702	2 675	2 664	6 250	6 510
Jihomoravský	23 773	41 762	7 293	8 175	6 474	8 704	11 001	25 244
Olomoucký	8 555	9 287	1 780	2 473	1 178	894	5 762	6 701
Zlínský	15 174	16 943	5 920	1 698	4 001	7 204	6 588	8 195
Moravskoslezský	24 148	26 330	4 737	5 127	4 752	6 072	15 093	15 386
ČR	203 077	240 169	69 411	62 411	64 754	73 555	81 004	114 814

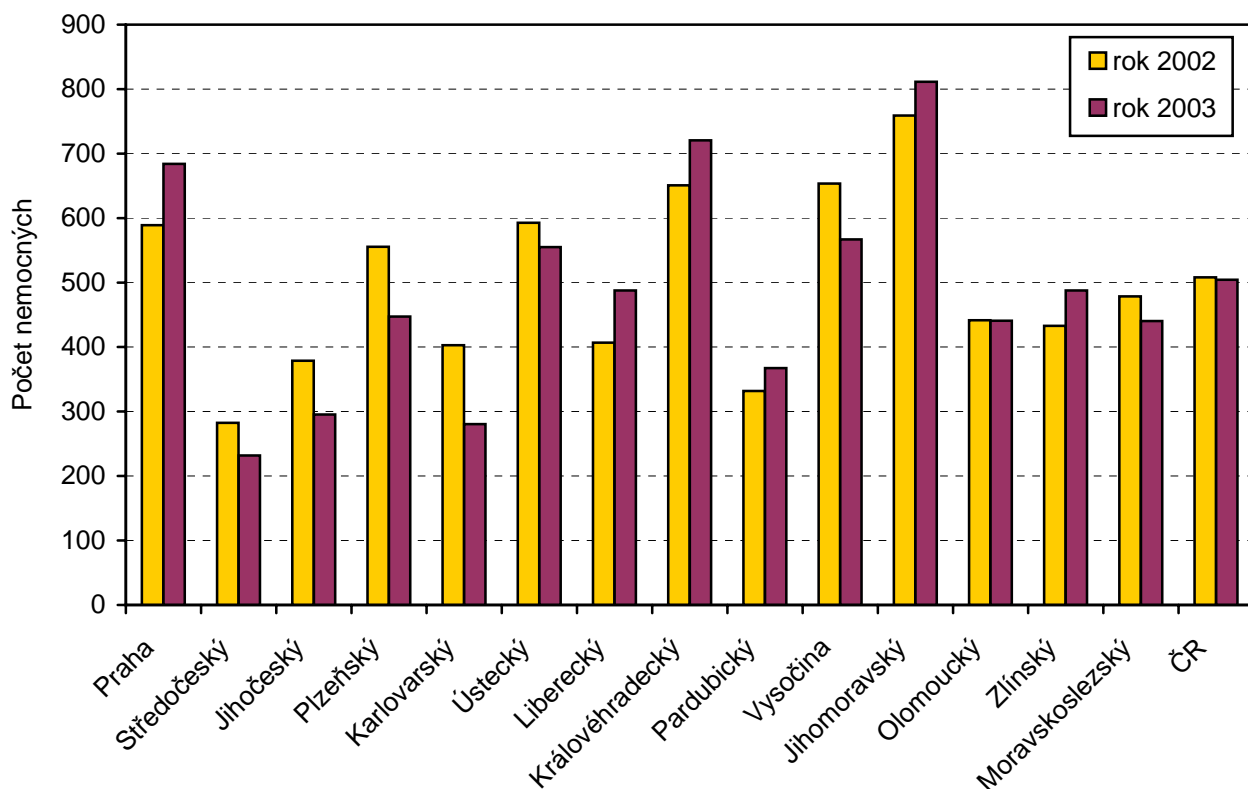
**Počet léčených pacientů
na 100 000 obyvatel**

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním k léčeni
obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Chemoterapie		Jiná	
	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003
Praha	6 825	7 948	3 980	4 516	2 230	3 306	2 289	1 205
Středočeský	3 181	2 622	663	550	1 597	1 513	1 026	648
Jihočeský	2 366	1 846	710	739	1 797	1 359	494	475
Plzeňský	3 051	2 457	931	663	1 606	1 010	858	794
Karlovarský	1 224	853	686	444	362	341	239	221
Ústecký	4 858	4 550	1 235	1 447	3 394	3 542	267	326
Liberecký	1 739	2 083	877	931	502	630	469	540
Královéhradecký	3 571	3 946	2 494	2 763	1 838	1 939	734	768
Pardubický	1 682	1 860	513	750	975	1 006	194	127
Vysočina	3 385	2 934	1 293	796	1 264	1 505	828	633
Jihomoravský	8 521	9 101	3 667	3 558	2 195	1 802	2 679	3 747
Olomoucký	2 814	2 805	1 000	1 157	404	542	1 522	1 335
Zlínský	2 569	2 889	590	836	1 210	1 069	1 067	1 169
Moravskoslezský	6 052	5 553	2 378	1 912	2 302	2 056	1 841	2 006
ČR	51 838	51 447	21 017	21 062	21 676	21 620	14 507	13 994

**Počet nově přijatých nemocných s nádorovým onemocněním
k léčeni na 100 000 obyvatel**

**Počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním
k léčení - obor radioterapie, klinická onkologie**

Kraj	Celkem		Terapie zářením		Jiná	
	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003
Praha	6 232	7 959	4 453	6 036	1 779	1 923
Středočeský	131	1 572	-	-	131	1 572
Jihočeský	1 805	1 667	992	944	813	723
Plzeňský	1 411	1 482	1 411	1 482	-	-
Karlovarský	354	279	342	276	12	3
Ústecký	2 374	2 756	2 358	2 756	16	-
Liberecký	1 856	1 945	1 856	1 917	17	28
Královéhradecký	2 206	2 255	2 169	2 206	37	49
Pardubický	1 090	783	1 088	783	2	-
Vysočina	1 734	1 842	1 365	1 547	369	295
Jihomoravský	4 701	4 919	2 907	3 726	1 794	1 193
Olomoucký	3 731	5 315	795	908	2 936	4 431
Zlínský	3 175	3 102	803	862	2 372	2 240
Moravskoslezský	4 088	3 369	1 984	1 381	2 104	1 988
ČR	34 888	39 245	22 523	24 824	12 382	14 445

**Počet nově přijatých nemocných s nenádorovým onemocněním
k léčení na 100 000 obyvatel**

